

Центр політико-правових реформ

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

№ 10/2018 (липень-серпень 2018)

Щомісячний інформаційний бюлетень Центру політико-правових реформ (далі - ЦППР) присвячено аналізу реформування держави, зокрема у сферах парламентаризму та виборів, конституційної та судової реформ, державної служби, протидії корупції тощо. Мета видання - підвищення рівня експертної обізнаності громадян та посилення їхньої спроможності впливати на органи державної влади з метою прискорення демократичних реформ та встановлення належного урядування в Україні.

www.pravo.org.ua

КОНСТИТУЦІЯ

- Перші наслідки відсутності референдумного законодавства: ЦВК блокує вибори в ОТГ

ДОБРОЗИЧЛИВА АДМІНІСТРАЦІЯ

- Підведено попередні підсумки роботи над законопроектом про адмінпроцедуру
- Робоча група завершила перший етап доопрацювання законопроекту про адмінпроцедуру

ПРОТИКОРУПЦІЇ

- Відбулися перші призначення на посади у ДБР
- Верховний Суд вперше розтлумачив поняття винуватості особи «поза розумним сумнівом»
- Скільки корупціонерів потрапили до в'язниць?
- У корупції на українській митниці поки без змін

СПРАВЕДЛИВИЙ СУД

- Оголошено конкурси до Вищого антикорупційного суду та Верховного Суду
- ЦППР оприлюднив альтернативну доповідь про стан незалежності суддів
- Нова дисциплінарна практика щодо суддів є непослідовною і часто має суб'єктивний характер: результати дослідження

АНОНСИ

1. Круглий стіл щодо референдумного законодавства (24 вересня, м. Київ).
2. Тренінг «Судова реформа: точки дотику та інструменти впливу громадськості» (27-28 вересня, м. Дніпро).

ЧЕСНІ ОРГАНИ ПРАВОПОРЯДКУ

- Президент підписав Дисциплінарний статут Національної поліції
- Генеральний прокурор створив підрозділ для керівництва розслідуваннями ДБР

Інформаційний бюлетень створено за підтримки Європейського Союзу. Зміст публікації не є відображенням офіційної позиції Європейського Союзу.

www.pravo.org.ua

КОНСТИТУЦІЯ

Перші наслідки відсутності референдумного законодавства: ЦВК блокує вибори в ОТГ

На початку серпня Центральна виборча комісія заблокувала проведення перших виборів в об'єднаних територіальних громадах. ЦВК ухвалила [Постанову](#), в якій звернулася до Комітету ВРУ з правової політики та правосуддя з проханням надати роз'яснення стосовно законодавчого регулювання організації і порядку проведення референдумів в Україні. Відповідно до Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад», рішення про об'єднання приймається місцевими радами або шляхом проведення місцевого референдуму. На думку ЦВК, відсутність законодавства про місцеві референдуми не дозволяє проводити вибори в ОТГ. Ця позиція не витримує жодної критики, що частково розкрито в [заяві](#) Реанімаційного пакету реформ.

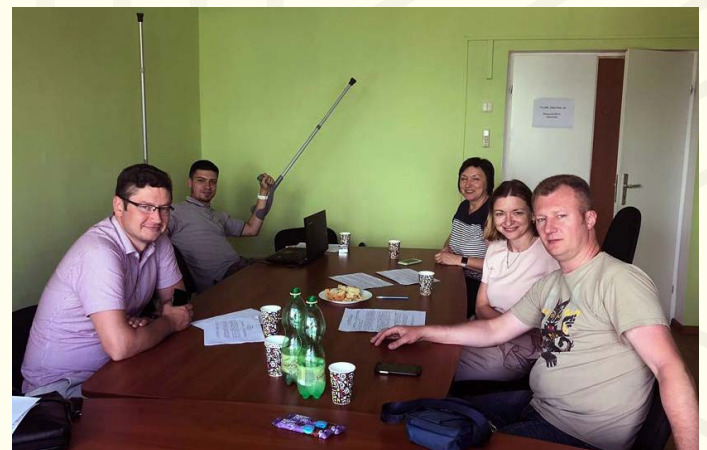
Проте ця подія привертає увагу до проблеми відсутності Закону «Про всеукраїнський референдум» та регулювання місцевих референдумів.

Ще у 2015 році в Парламенті зареєстровано проект Закону № [2145а](#) «Про всеукраїнський референдум». Проект не розглядається вже 4 рік, хоча отримав висновок комітету до розгляду його в першому читанні. Після того, як Конституційний Суд визнав неконституційним Закон «Про всеукраїнський референдум», громадяни України не можуть реалізувати своє конституційне право на участь у всеукраїнському референдумі. Проте Верховна Рада не робить нічого, щоб вирішити цю проблему.

І навпаки, всупереч Регламенту ВРУ, ще в липні 2015 року, до проекту Закону № 2145а, були зареєстровані альтернативні проекти, які стосуються абсолютно іншого предмета. Вже у 2018 році, знову ж таки незаконно, в порушення Регламенту ВРУ, зареєстровано проект Закону № [8590](#), – сумнівний з точки зору конституційності.

Таким чином, Верховна Рада свідомо не врегульовує порядок реалізації конституційного права громадян на участь у всеукраїнському референдумі, при цьому порушуючи закон. У серпні до Верховної Ради, в частині порушення законодавства, приєдналася Центральна виборча комісія, спекуючи на питанні відсутності референдумного законодавства.

Для вирішення зазначених проблем Центральна виборча комісія повинна припинити порушувати законодавство та Конституцію України і призначити перші та додаткові місцеві вибори в ОТГ. А Верховній Раді, в свою чергу, необхідно розпочати процес ухвалення демократичного референдумного законодавства. Представники експертної громадськості вже підготували пропозиції до другого читання до законопроекту № 2145а.

Робота над законопроектом № 2145а

ДОБРОЗИЧЛИВА АДМІНІСТРАЦІЯ

Підведено попередні підсумки роботи над законопроектом про адмінпроцедуру

25 липня відбулася [прес-конференція](#) «Два роки паспортної реформи: проблеми без вирішення?». Експерти ЦППР підвели підсумки «паспортної реформи», яка почала впроваджуватися після прийняття Верховною Радою закону № 1474-VIII у липні 2016 року. Зокрема, сконцентрувалися на проблемах паспортної сфери, адже [попереджали про їхнє настання](#) ще до прийняття скандального закону. Утім, ініціатори прийняття цього акту – МВС та ДМС, – свого часу зауваження експертів проігнорували, як і народні депутати.

Прес-конференція «Два роки паспортної реформи: проблеми без вирішення?»

Віктор Тимошук озвучив болючі проблеми «паспортної реформи»:

1. Непрозорі адмінзбори за паспорти.
2. Новий паспорт у формі ID-картки обов'язково має містити цифровий чіп, що робить його суттєво дорожчим. Але найгірше, що для прийому заяв на його виготовлення потрібне спеціальне обладнання та захищені канали зв'язку, а це суттєво зменшує кількість точок доступу до цієї послуги і створює черги.
3. Інформацію про адресу проживання особи не наносять на пластикову поверхню паспорта у формі картки, а записують тільки у чіп. Це вимагає окремого використання незручних довідок формату А4.
4. Перелік документів, які вимагають від особи для оформлення внутрішніх та закордонних паспортів, не закріплено у законі. Через це трапляються зловживання, наприклад, від внутрішньо переміщених осіб вимагають додаткові документи.
5. Легалізовано державне підприємство (ДП) «Документ» («Паспортний Сервіс»), що незаконно стягує додаткові 400 гривень при оформленні паспортів.

До участі у прес-конференції долучилася також журналістка і громадська діячка Наталя Соколенко. Вона розповіла про свій негативний життєвий досвід, який отримала внаслідок «паспортних нововведень». Після отримання нової ID-картки від неї почали майже всюди вимагати паперову довідку А4 про місце проживання – у нотаріуса, у готелях тощо. Без цієї довідки новий паспорт просто відмовлялися приймати. Громадська діячка обурена, що повинна носити з собою цей незручний папірець А4.

Експерти ЦППР не гаяли часу протягом цих двох років та розробили законопроект, який може вирішити зазначені проблеми.

«У законопроекті пропонується встановити єдині та фіксовані платежі за внутрішній та закордонний паспорти; кожному замовнику ID-картки надати право вибору: замовити документ з чіпом чи без, з інформацією про місце проживання на пластиковій поверхні картки або ж без неї», – розповів експерт ЦППР Євген Школьний.

«Також пропонується визначити на рівні закону вичерпний перелік документів для отримання паспортів; надати ДП «Документ» статус суб'єкта, аналогічний до акредитованих у сферах реєстрації нерухомості та бізнесу» – додав експерт.

Законопроект вже направлений до МВС та ДМС.

Робоча група завершила перший етап доопрацювання законопроекту про адмінпроцедуру

2 серпня проведено 18-те, завершальне, засідання робочої групи Мін'юсту з доопрацювання законопроекту про адміністративну процедуру. Наразі текст законопроекту Мін'юст направив на погодження міністерств та інших зацікавлених суб'єктів.

Надзвичайно важливо, що у тексті законопроекту залишилися всі ключові положення, які наділяють громадян низкою прав під час реалізації адміністративної процедури. Представники робочої групи погодилися, що у законопроекті повинні залишатися такі важливі нововведення:

- встановлення права особи бути вислуханою перед прийняттям несприятливого адміністративного акта;

- впровадження категорії «заінтересованих осіб», що не дозволить приймати рішення без відома осіб, права та інтереси яких вони зачіпатимуть;

- визначення особливостей адміністративного провадження у справах з великою кількістю заінтересованих осіб (наприклад, при масштабних будівельних проектах тощо);

- встановлення обов'язку адміністративних органів мотивувати свої рішення та зазначити порядок їхнього оскарження;

- введення правила «мовчазної згоди» при отриманні погоджень і висновків (якщо орган прострочив термін – він все погодив);

- набрання чинності адміністративним актом може відбутися лише з моменту доведення його до відома особи (осіб), яких він стосується.

Знайдено компроміс щодо неупередженої процедури адміністративного оскарження за рахунок створення дорадчих комісій з розгляду скарг із можливістю залучення до їхнього складу представників громадськості.

«Я задоволений цим етапом роботи нашої групи. Попри різні погляди на ті чи інші норми законопроекту, нам вдалося зберегти у ньому все важливе для того, щоб загальна адміністративна процедура в Україні була справедливою та ефективною», – зазначив експерт ЦППР Віктор Тимощук.

Експерт додав: «Чималу кількість норм було «відшліфовано» та актуалізовано. Дуже добре, що тепер значно ширше коло представників міністерств особисто залучено у процес підготовки цього законопроекту і вони можуть краще зрозуміти його призначення та зміст».

ПАСПОРТ без викрутасів

ПРОБЛЕМИ «ПАСПОРТНОГО» ЗАКОНУ № 1474-VIII

ЯК МАЄ БУТИ

Непрозора плата за паспорти складає кілька платежів, визначених Кабміном та поліграфкомбінатом «Україна».

Сума плати за внутрішній/закордонний паспорт визначається як єдиний платіж та закріплюється в законі.

«Внутрішній» паспорт (ID-картка) обов'язково містить чіп – це підвищує вартість паспортного бланку, потребує особливого обладнання для прийому заявок та роботи з паспортами.

Кожен замовник ID-картки має право замовити документ з чіпом або без – отже, ціна знижується і не завжди потрібне обладнання.

В ID-картці інформація про місце проживання («прописка») є тільки в чіпі. Для зчитування треба спеціальне обладнання, якого практично немає ні в державному, ні в приватному секторі. Альтернатива – паперова довідка.

В ID-картці – інформація про «прописку» на пластиковій поверхні. Ця інформація не вноситься за клопотанням громадянина.

Паспортний закон^[1] не передбачає перелік документів, які треба надати для отримання паспорта. Наслідок: на підставі підзаконного акту особа збирає безглузді довідки.

Закон визначає вичерпний перелік документів для отримання паспорта.

Легалізоване держпідприємство «Документ» незаконно стягує додаткові 400 грн. при оформленні паспортів.

Держпідприємство «Документ» ліквідовано, обладнання передано до центрів надання адмінпослуг та територіальних органів/підрозділів ДМС. Альтернатива цьому – однаковий розмір плати за паспорти як в ДП «Документ», так і в інших місцях.

Європейський Союз

Центр політико-правових реформ

Цю інфографіку створено за підтримки Європейського Союзу. Зміст публікації не є відображенням офіційної позиції ЄС.

[1] Закон України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус»

СПРАВЕДЛИВИЙ СУД

Оголошено конкурси до Вищого антикорупційного суду та Верховного Суду

2 серпня Вища кваліфікаційна комісія суддів (ВККС) оголосила конкурси на [39 суддівських посад](#) у Вищому антикорупційному суді і [78 посад](#) у Верховному Суді (ВС).

Раніше Державна судова адміністрація збільшила кількість суддівських посад у новому ВС зі 120 до 196 (наразі у ВС призначено 118 суддів).

Станом на кінець серпня кількість кандидатів, які подали документи на конкурси, була меншою від кількості вакантних посад. Однак у вересні ситуація може змінитися.

*Експерт ЦППР Роман Куйбіда:
«Заява Президента, що антикорупційний суд почне працювати до кінця поточного року, – нереалістична. Найімовірніше, процес формування закінчиться не раніше весни наступного року. Але ще потрібен буде час, щоб сформувати апарат і налагодити роботу суду».*

У липні Верховна Рада внесла законодавчі [зміни](#), які мали би забезпечити функціонування Вищого антикорупційного суду. Місяцем раніше прийняті закони про Вищий антикорупційний суд і його утворення. ЦППР [повідомляв](#) про ризики маніпулятивного добору суддів з боку ВККС.

ЦППР оприлюднив альтернативну доповідь про стан незалежності суддів

У лютому 2018 року Вища рада правосуддя (ВРП) вперше оприлюднила щорічну доповідь про стан забезпечення незалежності суддів в Україні, яка відображає погляди вищого суддівського органу. У зв'язку з цим ЦППР започаткував практику підготовки альтернативних доповідей, які відображатимуть погляди громадських експертів на стан незалежності суддів в Україні.

На відміну від доповіді ВРП, [альтернативна доповідь](#) ґрунтується на фактах та спрямована на виявлення прихованих проблем, які мали би стати об'єктом підвищеної уваги з боку суспільства та держави, а зокрема й судової влади.

На законодавчому рівні (читай: на папері) незалежність суддів достатньо захищається. Однак закон має мало спільного з практикою, де досі поширені корупція, неформальні впливи, готовність самих суддів виконувати вказівки, толерування таких практик з боку суддівських органів.

Зокрема, в альтернативній доповіді йдеться про:

- збереження практики впливу на правосуддя через голів судів і небажання судової влади долати цю практику (відсутність належного й оперативного реагування ВРП і ВККС на факти впливу голів судів на суддів; просування у новий Верховний Суд на керівні посади колишніх очільників вищих судів попри їхню негативну репутацію; лояльне ставлення до негативної поведінки голів судів);

- залежність інструментів дисциплінарної відповідальності суддів від суб'єктивного ставлення членів ВРП; судді, які демонстрували лояльність до політичної влади, здебільшого уникали покарання;
- врахування при доборі суддів відданості особи правилам корпоративної спільноти і лояльності, зокрема до керівництва, що сприяє збереженню кругової поруки в судах;
- збереження практики нагородження суддів попри законодавчу заборону судді приймати нагороди;
- незахищеність суддів від втручання у їхню діяльність, а суддів-викривачів – від переслідувань;
- залежність багатьох суддів від зв'язків з окупованими територіями;
- наявність фактів, які підривають довіру до ВРП і ВККС як до незалежних та безсторонніх органів.

Нова дисциплінарна практика щодо суддів є непослідовною і часто має суб'єктивний характер: результати дослідження

З минулого року дисциплінарні повноваження щодо суддів здійснюють ВРП та її дисциплінарні палати. Експерти ЦППР проаналізували практику цих органів і виявили серйозні проблеми. Експерти встановили, що:

- дисциплінарні палати та різні члени ВРП розглядають скарги щодо суддів із різним ступенем ретельності;
- ВРП та її дисциплінарні палати демонструють різні підходи за аналогічних обставин та непропорційність у накладенні дисциплінарних стягнень;
- у практиці ВРП та її дисциплінарних палат помітна тенденція поблажливого ставлення до голів судів, порівняно з іншими суддями;
- рішення про притягнення до дисциплінарної відповідальності часто не витримують перегляду (ВРП задовольняла майже кожен другу скаргу судді на рішення дисциплінарної палати, а Верховний Суд – кожену четверту скаргу судді на рішення ВРП).

Повний [звіт](#) читайте на сайті ЦППР.

ЧЕСНІ ОРГАНИ ПРАВОПОРЯДКУ

Президент підписав Дисциплінарний статут Національної поліції

Під час святкування дня поліції 4 липня Глава держави підписав [Дисциплінарний статут](#) Національної поліції, який Верховна Рада ухвалила в цілому 15 березня. Цей закон замінить застарілий дисциплінарний [статут](#) органів внутрішніх справ від 2006 року.

Телеканал «Прямий»

Важливість закону в тому, що він визначає чіткий перелік обов'язків, за порушення яких поліцейських притягують до відповідальності, гарантує права поліцейських на доступ до матеріалів дисциплінарної справи, на залучення захисника. Крім того, передбачено виключно комісійний порядок службових розслідувань та можливість залучити представників громадськості до роботи дисциплінарних комісій.

Дисциплінарний статут вдалося удосконалити перед другим читанням у Парламенті після критики з боку експертів ЦППР і звернення про необхідність надання поліцейським [прав](#), гарантованих Конституцією.

Генеральний прокурор створив підрозділ для керівництва розслідуваннями ДБР

2 липня Генеральний прокурор затвердив [наказ](#) про утворення Департаменту процесуального керівництва у кримінальних провадженнях, підслідних Державному бюро розслідувань (ДБР). Зазначений підрозділ керуватиме і спрямовуватиме всі провадження, які здійснюватимуть слідчі ДБР.

Однак Генеральний прокурор відмовився оголошувати конкурс на посади прокурорів у зазначеному Департаменті, який уповноважена проводити Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія прокурорів (КДКП).

Юрій Луценко використав «лазівку» [Закону](#) про прокуратуру (п. 6 ч. 1 ст. 9). Відповідно до усталеної практики Генеральний прокурор, а також керівники регіональних і місцевих прокуратур, можуть не повідомляти КДКП про вакантні посади, якщо протягом 10 днів здійснять призначення на ці посади інших осіб.

Така практика порушує засади діяльності прокуратури, визначені ст. 3 Закону, зокрема щодо прозорості діяльності, яка забезпечується відкритим і конкурсним зайняттям посади прокурора. Також лише процедура проведення конкурсу, на відміну від кулуарних рішень, дозволяє знайти кваліфікованих прокурорів для виконання функцій з керування розслідуваннями ДБР.

Відбулися перші призначення на посади у ДБР

Завершується формування особового складу та підрозділів Державного бюро розслідувань. Відбуваються три конкурсні процедури з призначення працівників Бюро. Зовнішня конкурсна [комісія](#) рекомендувала 27 кандидатів на посади директорів територіальних управлінь і керівників підрозділів центрального апарату Бюро. Внутрішня [комісія № 1](#) відбирає 219 працівників до центрального апарату Бюро, а внутрішня [комісія № 2](#) - 455 працівників до територіальних управлінь.

Водночас суттєво відрізняється ступінь відкритості роботи комісій і обґрунтованості ухвалених кадрових рішень. Рішення зовнішньої конкурсної комісії найбільш політично мотивовані і ухвалюються з порушенням встановлених процедур через те, що до її складу входять політики (народні депутати). Саме тому перелік рекомендованих кандидатів на посади керівників територіальних управлінь Директор ДБР спочатку надіслав для [додаткової перевірки](#) до НАБУ, і вже 28 серпня відмовився призначати їх на посади.

Також зареєстровано 7 територіальних управлінь Бюро, функціонування яких передбачене законом.

Роман Труба: «Перевірка кандидатів не буде формальною»

Фото: Державне бюро розслідувань

Верховний Суд вперше розтлумачив поняття винуватості особи «поза розумним сумнівом»

4 липня колегія суддів Верховного Суду прийняла [постанову](#) у кримінальному провадженні, в якій вперше роз'яснила поняття винуватості особи «поза розумним сумнівом», передбачене статтею 17 КПК.

Згідно з позицією Верховного Суду, стандарт доведення «поза розумним сумнівом» означає, що сукупність встановлених обставин виключає будь-яке інше розумне пояснення події, крім того, що злочин був вчинений, а обвинувачений - винний.

Для дотримання стандарту доведення «поза розумним сумнівом» недостатньо, щоб версія обвинувачення була лише більш вірогідною за версію захисту. Щоб визнати винуватість доведеною поза розумним сумнівом, версія обвинувачення має пояснювати всі встановлені судом обставини. А суд не може залишити без уваги частину доказів та встановлених обставин лише з тієї причини, що вони суперечать версії обвинувачення.

Виходячи з визначеного таким чином поняття «поза розумним сумнівом», колегія суддів визнала недоведеною винуватість обвинуваченої особи, закрила провадження, а особу звільнила з-під варти.

Зазначене тлумачення Верховного Суду повинно надалі суттєво змінити підходи органів правопорядку до розслідування злочинів і встановлення обставин події, прокуратури - до підтримання обвинувачення і доведення винуватості обвинувачених осіб, і судів - для вирішення кримінальних справ.

ПРОТИКОРУПЦІЇ

Скільки корупціонерів потрапили до в'язниць?

16 серпня Міністр юстиції Павло Петренко [повідомив](#), що у 2017 р. суди винесли майже 1700 обвинувальних вироків проти осіб, які вчинили корупційні злочини. Як переконує Петренко, 800 осіб «вже сидять у в'язницях», що є «реальним результатом».

Проте статистика – річ уперта. Якщо переглянути офіційні [дані](#), то показники не такі вже й обнадійливі: у 2017 році за вироками, що набрали законної сили, 84 корупціонери позбавлені волі, ще 16-ом обмежили волю, а 19-ти особам призначили покарання у вигляді арешту. Хоч би якою арифметикою не керувався Міністр юстиції, 800 ув'язнених корупціонерів за 2017 рік не виходить аж ніяк.

Ще сумніша картина, якщо поглянути, скільки найвищих посадовців засуджено за корупційні злочини. Журналісти видання «Наші гроші» проаналізували вирок за п'ятьма статтями Кримінального кодексу та дійшли [висновку](#), що у 2017 р. найвищі посадовці, які отримали покарання за корупційні злочини, – це двоє голів райдержадміністрацій.

Представники правоохоронних органів та деякі судді, схоже, роблять усе можливе, аби в Україні не забезпечувалася невідворотність покарання за корупцію. Для цього доводиться вдаватися до абсолютно різних засобів: від порушень процесуального законодавства на стадії досудового розслідування до банального затягування розгляду справ у судах. Багато хто покладає великі надії на Вищий антикорупційний суд, який перебуває у процесі створення і повинен хоча би частково виправити цю ситуацію.

У корупції на українській митниці поки без змін

Журналісти німецького видання Süddeutsche Zeitung провели власне [розслідування](#) корупційних схем на українській митниці та підрахували, що держава щорічно втрачає близько 4,8 млрд євро. Для порівняння: це перевищує обсяги макрофінансової допомоги, яку отримує Україна від усіх донорів – Євросоюзу, МВФ, Світового Банку та інших.

Більшість зловживань зводиться до фальсифікації митних декларацій та заниження митної вартості товарів різними методами. Журналісти зауважили, що митники зазвичай діють у «тісній співпраці» з СБУ, працівники якого й отримують найбільшу частку ренти.

За кілька днів до публікації німецького видання Генпрокуратура [повідомила про підозру](#) керівнику Вінницького облуправління ДФС Руслану Осмоловському. На думку правоохоронців, він зі спільниками наніс збитків державі на 305 млн грн, зловживаючи службовим становищем. У нещодавньому інтерв'ю генпрокурор Луценко заявив, що прокурори [мають](#) «масу справ по митниці».

Попри [наміри](#) Уряду «подолати корупцію на всіх українських митницях» суттєвих результатів не досягнуто. Останнє [дослідження](#) Європейської бізнес-асоціації демонструє, що майже 60 % опитаних не бачать покращень у ситуації з корупцією на митниці. Для суттєвих змін потрібна масштабна реформа ДФС зі спрощенням митних процедур та підвищенням їхньої прозорості. Втім, чи наважаться на її проведення Уряд і Парламент – невідомо.

Центр політико-правових реформ відкриває набір на стажування!

Хочете отримати неоціненний досвід роботи у громадському секторі, вдосконалити аналітичні навички, розширити компетенції? Долучайтеся!

Термін стажування – з 1 жовтня 2018 року до кінця грудня 2018 року.

Протягом 3 місяців стажери братимуть участь в роботі Центру, а саме:

- долучаться до підготовки аналітичних матеріалів та досліджень;
- готуватимуть аналітичні статті;
- асистуватимуть експертам;
- візьмуть участь у проведенні круглих столів, презентацій та прес-конференцій ЦППР;
- отримають досвід роботи з регіональними партнерами.

Напрямки роботи

- Конституціоналізм
- Публічна адміністрація
- Адміністративні послуги
- Судівництво
- Протидія корупції
- Кримінальна юстиція

Як приєднатися до програми стажування в ЦППР?

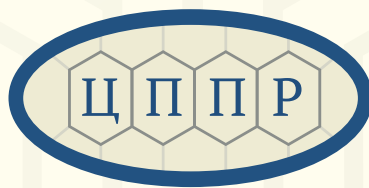
Відбір стажерів відбуватиметься на конкурсній основі. До кожного напрямку роботи ЦППР може долучитися один стажер, співбесіди проводитимуть керівники напрямків разом з менторами. Стажування відбуватиметься на безоплатній основі.

До 20 вересня включно надсилайте:

- Резюме з контактними даними та посиланнями на соцмережі
- Мотиваційний лист – опишіть, чому для вас важливо стати стажером у Центрі політико-правових реформ та чого ви очікуєте від стажування, чітко зазначте який напрямок вас цікавить найбільше і чому. Обсяг – до 300 слів.

Резюме та лист надсилайте за адресою centre@pravo.org.ua. У темі листа зазначте «Стажування». Одночасно можна подаватися не більше, як на 3 напрямки.

Керівники напрямків та ментори розглянуть ваші резюме та мотиваційні листи і особисто зустрінуться з потенційними стажерами.

Центр політико-правових
реформ

e-mail: centre@pravo.org.ua

тел.: +38 044 278 03 17

+38 044 278 03 72

факс: +38 044 278 16 55

м.Київ, вул.Хрещатик 4, оф. 13, поштовий індекс: 01001

www.facebook.com/pravo.org.ua/

www.pravo.org.ua

